

Karel Jonáš:

Rozpuštělá paní.

Román ze současného života.

"Je zde slečna Lousková?" zašeptala na kohosi dovnitř.

Odpověď nebyla v průjezdu slyšet, ale dojístka zněla přesvědčivě, neboť Hajsáková, zavřešví opět dvěře, sdělovala Kláře: "Přijde co nevidět."

A skutečně za malou chvíli objevila se před nimi vytáhlá ženská postava s povadělým obličejem a se splasklými prsy.

"Co pak si přejete?" kvapila na Hajsákovu, jakoby chtěla už zase zmizeti.

"Ptaly se mne, neznám-li nějaké děvče, jež by si přála vstoupiti do jejich skladu, tady je!" — a ukázala při tom na Klárku.

Lousková sehnula poněkud svou hlavu a chorobným očima snažila se pohlédnouti Kláře do očí.

"Ručím za ni", dodávala mezi tím důležitě Hajsáková, "jest z dobré rodiny, u které jsem léta sloužila." "A umíte číst a psát?" ptala se přisně Lousková Klárku.

"Aby neuměla!" odpovídala chvatně za tázanou pradená — "vždyt chodila do ústavu."

"Pro nestalé děvče není u nás místa", zastírala slečna a svěsila potutelně svěčka. "Ale když paní Hajsáková za vás ručí, tak pojďte dál! Musíte se představit milostpani." Vešly do veliké, plavivé místnosti, podobající se rozměrnému sklepení.

Překvapené oči mladé dívky zablýskaly po začernalém, zvlhlém stropu, jež zářily volně plynové lampy dvouarmenných lustrů a z úst mimoděk vyhrkla jí otázka: "Kde pak jsem to vlastně?"

"U nás", ozval se hned vedle ní mužský šepavý hlas, promísivý záchvaty drsného smiechu.

Škubla sebou ulekaně a pohled její vjel do temného kouta u dveří, kde krčilo se nad podlahou několik mužů, kteří zavazovali v široké šátku haldy potištených sešitů.

"Nevšimněte se jich!" napomenula Lousková a ujalá děvče za pravici. "Pojďte, pojďte!"

Klárka polozamřena přilpila se skoro ku slečně, jakoby se bála, že bez jejího průvodu mohla by v záhadných téch katakombách zablouditi.

Kráčely mezi břichatými zděnými sloupky, jež dělily obrovitou místnost na několik menších "kabinetů".

V prostředním se zastavily.

"Musíme chvíli počkat", zašeptala Lousková a přitlačila děvče ke sloupu — "milostpani má hosta." A při tom hlavou ukázala do vnitra posledního "kabinetu".

Klárka, jež se zatím ze svého úžasu jakž takž probírala, zvědavě natáhla krk a zrak vyťstila.

V "kabinetu" spatřila tělnatou dámu, sedící u stolu, který byl úplně až k zemi zakryt velkým, strakatým ubrusem.

Před stolem pak přeshlapoval jakýsi černě oděný mladík, pohazujíc neuvěřitelně kučeravou hlavou a veselující oběma rukama.

"Zde jsou mé básně, milostpani, dobré básně", hovořil chvatně, "kritika je pochvalná."

"Nechte si je — k čemu to? O básně nestojím" — chladně a odměřeně odbývala její dáma.

"Ale poznala byste z nich, jaký mám sloh, jak se umín vyjadřovat," bránil se jí a zasoupal rozesechlou botou.

"Nehdu ne číst. Můj nebožtík říkal, že básně nejsou k ničemu a že kdo píše verše, nedovede ještě napsat román pro lid."

"Ale já vám dokážu, že dovedu," vpadl jí lačně do řeči a levejí přitiskl na čelo.

"Hlouposti," zasmála se suchým hlasem a sáhla pod zastřený stůl, odkud vytáhla bronzenou sklenici, naplněnou pivem. Přilpila jí pozvolna k nasatým rtům, učinila něco, kolik hltá a pak zase klidně schovala nádobu na původní místo.

"Řeknu vám tedy čistou pravdu", pokračovala lhostejně, utírajíc dlaň pomokřená ústa — "můj muž se mnohokrát přesvědčil, že český spisovatel může sice psát tragedie, básně, povídky, ale knihu pro náš lid nestudie nikdy. Oni se všichni literáři otírají o krvavé romány, víte pros? Povídky by sami ani jeden za celý svět nesvedli dohromady!"

"Tedy nemáte žádnou práci pro mne?" zvolal mladík skoro už nakvašen.

"Mám!" přerušila jej a ruka

její potopila se opět do hlubin podstolních. "Podívejte se, tof německý román!" prolesla za okemžik a hodila před sebe spoustu sešitů, svázaných v halik rozřepeným špagátem. "Přečtete to a dostanete peníze. Ovšem, jestli se vám práce podaří."

Mladík nahnul se nad stůl a prohlížel obálku vrehního sešitu.

"Což, pokusil bych se!" zadrmolil po krátké odmlce. "Půjčte mi tedy román domů?"

"Na ne!" zívla úšklebně, "pro- dal byste tu za dvacet krejcarů, znám takové ptáčky. Chtěli, překládejte tady!"

"Ale dovolte," vzmružoval se k odporu. "Přece nejsem zloděj!"

"Nie nedovolfm! Jestli se vám moje nabídka nelíbí, tak jděte s Pánem Bohem! Chodí vás beztoho každý den tolik, že už ani nevím, jak všecky zaměstnat. Ostatně, můžete si vše do zítřka rozmyslit. A teď má četa!" A při tom posněkud se uklonila.

Mladík nevěděl rychle, co činit a mimoděk se otočil. V tom zrak mu zabloukl k sloupu, kde stála Klárka s Louskovou a bezbarvým jeho obličej se studem protáhla a zapálila. "Tak já si všechno roz-vyžím!" vykřikoval v rozpacích a zasouprav naposled strašně rozhozenou botou, kvapil jako útknut z "kabinetu".

Klárka rozčilená nad tím, co viděla a slyšela, vzpřimila tělo jako k obraně. Vše jí tu připadalo ne-lidské, bežeitné, lmsuné a hrzně. Dech se jí zarážel v hrdle a krev od srdce stoupala proudem k hlavě.

Lousková zatím přistoupila ti-chým, nesmělým krokem ku stolu a okázavě rukou na Klárku, hlá-sila milostpani: "Hajsáková mi odpo- ručila tuto dívku pro náš sklad."

"At se ukáže!" zahřušela prin- cipálka a současně vydechla ze sa- delného krku tak prudce, jakoby shasnila smolnici.

Klárka sebou hnula a blížila se k ní s hlavou vztýčenou, upírajíc pohled přímo do jejích tváří.

"Obličej má bílý, jemný", my- slila si mezi chřtů — "ale co je to pro Bůh za oči! Takové masné, bezvýrazné, jakoby zřídlnou tkan- nou zastřené!"

"Vy tedy hledáte službu?" vy- trhla jí v tom už milostpani z my- šlenek — "a kde jste byla do- sud?"

"U rodičů, ale macecha na mne nevrátila!" odpovídala Klárka.

"Nu, jen když jste nekradla!" zazubila se ledově dáma. "A umí- te číst a psát?"

"Ano, chodila jsem do pokrač- ůvaci školy a mám výborné vy- svědčení!"

"A kolik vám je let?"

"Šestnáct!"

"Dobrá! Nechte bojácně, líbíte se mi!" lichotila jí paní a zamlas- knuvši jazykem o patro, sáhla op- ět pro sklenici pod stůl.

"Práce je tu dost, ale taky pla- tu hojně, patnáct jednédušek dostane- te měsíčně", vykládala, "a mi- mo to zdarma byt. To se divíte?" A rozveřve chvatně prohnute své rty, vlila do nich zbytek zlatozlu- tého moku. "Nu a povinnosti va- še, budou tyto!" — navázala po chvíli zase řeč — "musíte hlídat naše kolportéry, aby nebrali víc knih, než kolik jich napřed zapla- tí. Máme totiž dvoje rozumněse, jedni dostávají sešity na kredit, kdežto druhým uesvěřim na dluh ani hřebek z lavice! A na tyto budete dávat pozor, aby nekradli. A pak hlavní věc," dodala s neob- ůejným důrazem, aniž však pomhu- la svým strnulým, opilýma očima — "mezi pražským městan- stem jest mnoho odběratelů naš- sích románů, ale ti si nepřejí, aby jim sešity donášeli kolportéři. Bo- jí se, že by mohli mít z toho ostu- dn, hlupáci! V novinách se totiž pořád píše proti krvavým knihám a tu všelijaký ten zmačený mě- řfan nechce, aby to vědělo, že on je také šte. Nu zkrátka, do ta- kových rodin nesmí přijít náš kol- portér, tam musí nenápadně vpa- sovat romány nějaká hezka slečni- ka, ku příkladu vy..."

"Já?" vykřikla Klárka a na- práhla ruku, jakoby oší dotýráv- šo od sebe odháněla.

"Nelekejte se — na všechno zvyknete! A budete se spokojena, ublížáte", šklebila se paní. "Teď ukážte, Lousková, slečince váš po- jtek a vůbec jí všechno vysvět- lete. Nemohu se už dyl zdržovat."

Lousková přikývla celou vrehní pāl těla a nehytíví Klárku pod paží, vedla jí setrně z kabinetu.

XXVII.

Od té chvíle, kdy "milostpani" Felka Klárce "líbíte se mi" — změnila Lousková výraz své tváře, tón řeči i způsob svých gest. Byla to rázem jiná osobnost. Rozpły- vala se pozorností, ba skoro jakou- si něžností vůči nově své družce a snažila jí všemožně přesvědčiti stříkným hlasem o příjennostech služby, kterou milostpani jí na- bídla.

Odvedla Klárku přes špinavý vývok do svého pokojíku, jenž překvapoval nízkostí modře malo- vaného stropu a špinavostí děsně vyšlapané podlahy. "Zde budeme společně bydlet," — zašeptala mazlivě a vtlačila slečnu na kože- ná kánapa. — "V tomto koutě je má postel, v tamhle tom, — a při tom planoucí svíčekou opsala polo- kruh — "postavíme vaše lože. Och, jistě tu brzy zdomácníte! — Ve dne se ubíháme, večer pak se tu vzlyeky sejdeme, pohovoříme si, vyspíme se — nu — ujišťuji vás, že se vám ani nezastechtjí!"

Klárka odpovídala jednoslabi- ěně, mrtvě, s přízvukem, jaký vyvolává trapné rozčilení.

"Na mne tu všechno padá —" vyrazila posněze ze stinné hru- di a zakryla oči oběma dlaněma.

"Im, taky mně tak bylo, když jsem nastoupila," povzdychla Lousková a pohlédla lehce její vlasy — "člověk si napřed všech- no představuje horší, než je tomu ve skutečnosti. Ale záhy se pře- svědčí, že se mýlil, věřte mi!"

dodala laskavě a usedla vedle sle- čny. "A pak, co byste si počala? Musíte přece pracovat. — U Haj- sákové být nemůžete, sama nemáte do čeho kousnout, sice byste zapadla do kalu, — z něhož není vyvážnu- tí. O dušinko, Praha má ošklivé místnosti, tisíckrát ošklivější, než jsou tyto!" — A v nich je pra- šivý život, tělo jí duše se tam ota- rává. Radím vám, nemáte-li nie lepšího, zůstaňte u nás! Chudě děvče ve velkém městě je ztrace- no, běhá-li bez cíle. Šatečky se rozedíraj, botky rozmáchají, klo- bouk splesníví — a pak co? Nu, povídám, zůstaňte tady." A znou- vilo jí pohládla a ruce s oči jí sun- dala.

Klárka teplem jejích slov se rozhrývala.

"Máte pravdu, máte," zalkala dušeně a v návalu vděčnosti za udelenou potěhu objala Lousko- vou kolem krku a přitula se k ní, jakoby se odevzdávala do její oehrany.

"Tak je to dobře, tak, tak," zasmála se stará paná a v ošech zakmitlo jí pošívné světýlko, "pracovat musíte. Ale celkem vzato, je práce u nás dost jedno- duchá. Vstanete ráno, půjdete do kanceláře a dostanete velkou tužku a tou budete zapisovat, ko- lik knih jste odpočítala kolporté- řům. A to je vlastně všechno. Jen někdy vás pošleme se sešity do bohatých rodin, samých to po- čestných a bezpečných famelií. Však tam taky chodím a nie se mi nikdy nestalo — Nu a za to obdržíte měsíčně patnáct zla- tých."

Klárka jí poslouchala i nepo- slouchala. Slyšela proud úlisné řeči, ale nesnášla se jí porozu- mět. Polotvěřeně její rty lehee se znechvaly, přimhouřené oči u- píraly se na nízké okno a nitrem šířilo se jí cosí nepovědomé úlev- něho a vlahého.

"Tak se k nám zítra přestěhu- jete?" prolesla konečně naslād- ným hlasem slečna Lousková.

"Přestěhují!" — slobilo děvče a znovu jí objalo.

Rozloučily se —

V průjezdu očekávala Hajsáka netrpké Klárku.

"Jak to dopadlo?" vřtala jí živnivým dotazem.

"Přijala jsem místo. Dnes se ještě vyspim u tebe. A zítra mi přineseš sem kufř, víd?"

"Přinesu," slibovala Hajsáka rozcházena, že Klárka tak šťastně pořídila. "Mám aspoň po sta- rosti —" hovořila veselé, pohl- zeje citým tělem děvče k rychlé chůzi — "to vše, že by to bylo krásné, kdybych byla bez místa, krásně pro mne i pro tebe. Je teď tak ale, ach, přilít ale..."

XXVIII.

Když druhého dne ráno přilá Klárka do "kabinetu", sedla u

milostpani ve svém místě a scho- vávala cosi pod zakrytý stůl.

"To jste vy?" vykřikla na děv- če, jakoby jí v hrdle kost včela — "tak, zde máte pětku zálohy." A podala děvčeti peníze, jež měla přielystány.

Klárka chtěla se poděkovat, ale milostpani prudkým pohybem ruky ihned jí odmlcela. "Ne, jen zbytečně nemluv! Lousková vám všechno poví, obraťte se na ni. Mně musíte dát pokoj, z rána se nesmím ničím rozčílovat."

Devěce se zardělo a s úklonou ustupovalo k sloupu, za nímž krči- la se Lousková a mžikala vý- znamně krátkozrakýma očima.

"Pojďte, pojďte," šeptala na Klárku a ujavši jí kolem pasu, chvátala s ní do vedlejšího oddě- lení, jež zatopeno bylo hustou tmou, kterou marně snažil se roz- plášti jediný plynový jač.

"To je vaše kancelář," — pra- víla polohlasno Lousková — "a tihle jsou vaši poddaní."

Při tom bodavým gestem uká- zala k podlaže. Teď povšimla si teprve Klárka, že po zemi na sta- řých plylech odpočívá asi pět mužských postav, jejich obličje sotva bylo lze v záseři rozeznati. Nikdo z nich ani hlavy nenazvedl, ani slůvkem pozdravu neprosel. Zůstali ležet nehybně a jen světlí- cími zraky mřtili si novou svou představou.

Klárka zachytila tyto výzvědné, břitké pohledy a pocit mrazivé ne- volnosti propílal se jí hrudí.

"Jaké to nenávislné oči!" po- myslela si. — "jak živa jsem ta- kých neviděla!"

"A kde je pan Pančič?" zvo- lala v tom Lousková a pustila ru- ku s pasu Klárčina. "Kde je?"

"Kdo?" bezděčně vyhrklo děv- če, nevědnoe dobře, než se slečna táže.

Pokračování.

Gtěné hospodyňky! Chcete-li dobrý žitný chleba; tažte se u vašeho groceristy na **Českou žitnou mouku** se známkou "Český Lev". Nejlepší bílá patentní mouka jest VICTOR z mlýna THE CRETE MILLS, Crete, Neb., velkoobchodně.

V Omaze mají následující groceristé mouku tu na skládě: Hei- mánek a Spol., 1312 William ul. Cheborád a Koutský, 1252 již. 13. ul. P. M. Svačina, 1242 již. 13. ul. Chas. J. Kněžáček, 1401 William ul. J. H. Steiger, 1417 William ul. Frank Svoboda, 1261 již. 16. ul. G. E. Harding, 2603 již. 13. ul. J. W. Zezulák, 1303 již. 3. ul. Jos. Vopálka, roh 5. a William ul. F. J. Pros, 4011 již. 13. ul.

V South Omaze: G. Horáček, 2010 Q ul. S. F. Sadil, 2017 S ul. Frank Dvořák, 255 již. 21. ul. Jos. Hazuka, 20. a W ul. Jos. Šramek, 19. a W ul. Šmíšek a Hrdlička, 27. a I. ul.

Skład v Omaze: **NEAL BROS., 742 Brandeis Bldg. Telefon Douglas 492. 44 Nicholas Street.** Cestující jednatel J. J. LANGER.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
Pravidelná poštovní a paroplavební doprava
z Baltimore do Brémen
přimo po nových dvoukruhových poštovních parnicích od 7,500 do 10,000 tun nosnosti:
Rhein, Main, Neck ar, Cassel, Breslau, Koeln, Hannover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz.
II. kajuta z Baltimore do Bremen od \$52.50 nahoru.
Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutní, jež označena jest jako II. kajuta.
Vše jmenované parníky jsou výhr adné nové, výtečné zbudované a salony zařízené, pokoje kajutní na palubě. E lektřické osvětlení ve všech prostorách. Další správy podává jí generální jednatel:
A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md. H. CLAUSENIUS & CO., 95 Dearborn Str., Chicago, Ill. aneb jejich zástupci v zemi.

Tiskové práce.
Veškeré tiskové práce jako: Psné papír s ohlavením, obálky se zpáteční adresou, účty, navštívenky, obchodní listky, vstupenky do plesů, plakáty různých velikostí, pozvánky, mubní oznámení, kvítanční knížky, domácí pravidla, stanovy td., zhotovujeme vkusně a levně. Pište si o ceny na: **PO- ĀKROK ZÁPADU, 1325 William St., Omaha, Neb.**

BEZ ZDRAVÍ NENÍ BLAHA
The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE.
Hlavním správcem léčebného ústavu, existujícího již mnohá léta, je spe- cialista, který má velkou zkušenost a sběhlost v léčení rozmanitých chorob, hlavně ale v léčení zastaralých chronických nemocí u mužů, žen a dětí.
Týž dostává velký počet poděkovacích dopisů, od pacientů, uzdravených v různých částech Ameriky.
Týž vyzývá tudíž všechny trpící lidi, jež jiní lékařové vyléčiti nemohli, aby se obrátili na něho. Kdo to učiní, obdrží náležité léky a list s ponaučením, jak mají jich užívat a co činiti, aby si zachránili zdraví. Zároveň bude jim vše vysvětleno v jejich mateřské řeči ohledně choroby jejich.
Abychom ukázali trpícím, jak uzdravení pacienti děkují ústavu za posky- nutou jim pomoc, uveřejňujeme tu několik dopisů.

Měl natvrdlá játra, pokažený žaludek a zácpu.
Citěný pane lékaří:
Oznamu- jí Vám, že co tkne se mé choro- by, ta už je pryč a já se cítím velmi dob- ře. Za od- stranění mé povážlivé n e m o cí mohu děko- vati jen Vám a Vašim dobrým lékům. Proto Vám ještě jednou děkuji a zůstávám s úctou,
Peter Handreich, 2917 E. 30th Str., Cleveland, Ohio.

Nemoc ledvin a měchýře.
Milý pane doktore:
Oznamuji Vám, že jsem léky obdržela a využívala a že mne nadobro uzdravily. Já jsem trpěla velké bolesti a nyní už se cítím zdráva. Děkuji Vám mnohokrát za vyléčení. S přá- telskou úctou
Johanna Kubik, R. F. D. No. 2. Inkster, Mich.

Veletěný pane doktore:
Vyléčil se z plicní nemoci.
V prvním dopisu psal jsem svoji nemoc a podotknul jsem, že lékaří křerí mne léčili, tekli mi, že mám současně. Obrátil jsem se k Vám o pomoc a nyní píšu o úniku Vašich léků. Nemohu psati jinak, než chválit. Od té doby, co jich užívám, chuťná mi dobře jíst, kašel přestal a v prsou cítím úlevu a žádná bolest. Vděčností vázán, dovoluji, abyste dopis tento uveřejnili v novinách, aby krajane věděli, kam mají se obrátit o pomoc.
Jno. Homola, R. F. D. 5. Bryan, Tex.

Kdo se hlásíte k léčeni do tohoto ústavu, pište jen ve své řeči české, kterou nejlepe znáte, a dkladně popište celý stav vaší choroby hlavně co vás bolí, kde a jak vás to bolí, a jiné příznaky nemoce.
Všechny dopisy adresujte:
COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE
Dr. R. Michle Medical Director.
140. West 34th Str., NEW YORK.
Poradni hodiny: od 10 do 5 každý den, od 10 do 1 hodiny v neděli.